

NOVÉ MOŽNOSTI AKO VYRIEŠIŤ FINANČNÚ SITUÁCIU SPOLOČNOSTI

Spoločnosti, ktorých finančná situácia má negatívny trend, majú novú možnosť ako riešiť svoju finančnú situáciu a svoj hroziaci úpadok. Zákon o riešení hroziaceho úpadku¹ zavádza novú možnosť preventívnej reštrukturalizácie, pričom je na dlžníkovi, či si vyberie možnosť verejnej alebo neverejnej preventívnej reštrukturalizácie.

Čo je to preventívna reštrukturalizácia

Preventívna reštrukturalizácia je re-negociácia, t.j. opätovné otvorenie a vyjednanie, zmluvných vzťahov na základe ktorých je dlhujúca spoločnosť povinná plniť veriteľom. Predpokladom ale je, že dlžník musí veriteľom hodnoverným spôsobom preukázať, že v najbližších 12 mesiacoch mu hrozí úpadok, t.j. že mu hrozí, že bude musieť podať návrh na konkurz. Cieľom celého formálneho procesu je dosiahnuť novú dohodu medzi dlhujúcou spoločnosťou a veriteľmi o tom, ako bude splácaný dlh spoločnosti. Na druhej strane dlhujúca spoločnosť musí preukázať svojim veriteľom, že prípadný odklad splátok, alebo odpustenie časti dlhu, či iný návrh riešenia finančnej situácie dlžníka, je lepšie ako akákoľvek iná alternatíva ktorú dlžník v budúcnosti očakáva (analýza najlepšieho záujmu veriteľov) a zároveň, že podnik dlžníka je životaschopný (analýza životaschopnosti).

Finančné ukazovatele – kedy hrozí úpadok?

Preventívnu reštrukturalizáciu je možné použiť v prípade ak spoločnosti hrozí úpadok v najbližších 12 mesiacov, t.j. ak hrozí, že rozdiel medzi výškou jej splatných peňažných záväzkov a peňažného majetku (tzv. „medzera krytia“) bude viac ako desatina výšky jej splatných peňažných záväzkov.

$$\text{splatné záväzky} - \text{peňažný majetok} > \frac{\text{splatné záväzky}}{10}$$

Kedy začať s preventívnou reštrukturalizáciou

Štatutárny orgán dlžníka je povinný s odbornou starostlivosťou sledovať finančnú situáciu v spoločnosti. Ak s odbornou starostlivosťou zistí, že spoločnosti bude hroziť v budúcnosti úpadok má možnosť, ale nie povinnosť, riešiť hroziaci úpadok spoločnosti cez preventívnu reštrukturalizáciu. Ak štatutárny orgán nemá dostatok odborných vedomostí alebo skúseností, je povinný vyhľadať pomoc odborníka na posúdenie, či dlžníkovi hrozí úpadok a aké opatrenia je potrebné uskutočniť na prekonanie hroziaceho úpadku.

Poradca dlžníka

Úlohou poradcu dlžníka je zanalyzovať situáciu hroziaceho úpadku a navrhnúť riešenie – reštrukturalizačný plán. Poradca dlžníka musí byť ekonomicky a právne zdatný a dostatočne technicky a personálne vybavený. Navyše musí poradca požívať dôveru relevantných veriteľov², v opačnom prípade hrozí, že veritelia neodsúhlasia reštrukturalizačný plán.

Ako prebieha preventívna reštrukturalizácia

Celé konanie sa skladá z dvoch základných častí. Najprv dlžník vykonáva prípravu na reštrukturalizáciu, počas ktorej poradca dlžníka zanalyzuje aktuálnu finančnú situáciu a jej očakávaný vývoj a začne komunikáciu s vybranými veriteľmi. Dlžník musí v tejto fáze vypracovať koncept reštrukturalizačného plánu. Následne dôjde k podaniu návrhu na verejnú preventívnu reštrukturalizáciu alebo k podaniu návrhu na neverejnú preventívnu reštrukturalizáciu.

¹Účinnosť zákona o riešení hroziaceho úpadku je 17. júla 2022.

²Každý veriteľ ktorého nespriaznené pohľadávky predstavujú aspoň 20 % všetkých nespriaznených pohľadávok.

NOVÉ MOŽNOSTI AKO VYRIEŠIŤ FINANČNÚ SITUÁCIU SPOLOČNOSTI

Dočasná ochrana

Dlhujúca spoločnosť má právo požiadať spolu s návrhom na povolenie (verejnej) preventívnej reštrukturalizácie aj o tzv. dočasnú ochranu. Voči dlžníkovi pod dočasnou ochranou nemožno najmä viesť výkon rozhodnutia (exekúciu), výkon záložného práva, dlžník nie je povinný podať návrh na konkurz a je oprávnený uprednostniť plnenie nových záväzkov pred starými záväzkami. Dočasnú ochranu možno udeliť na tri mesiace, pričom ju možno predĺžiť o ďalšie tri mesiace. S dočasnou ochranou musia vopred súhlasiť zákonom určení veritelia.

Rozdiel medzi verejnou a neverejnou preventívnou reštrukturalizáciou

Verejná preventívna reštrukturalizácia je nová dohoda o splácaní dlhu so všetkými veriteľmi, v rámci ktorého dlžník môže požiadať o dočasnú ochranu, pričom ide o formálny proces ktorého sa, okrem poradcu, zúčastňuje nielen súd, ale aj súdom určený správca, pričom súd vytvorí zo zoznamu veriteľov veriteľský výbor. Na druhej strane neverejná preventívna reštrukturalizácia je nová dohoda o splácaní dlhu len s vybranými veriteľmi, ktorí ale musia podliehať dohľadu Národnej banky Slovenska (napr. banky a leasingové spoločnosti). Zatiaľ čo súd verejnú preventívnu reštrukturalizáciu nepovolí, ak je dlžná spoločnosť v úpadku, alebo je napríklad vedené exekučné konanie voči dlžníkovi, či výkon záložného práva voči dlžníkovi, pri neverejnej preventívnej reštrukturalizácii takéto požiadavky nie sú. Počas verejnej preventívnej reštrukturalizácie prebiehajú formálne úkony ako je napríklad informatívna schôdza veriteľov, zasadnutia veriteľského výboru a schvaľovacia schôdza. Neverejná preventívna reštrukturalizácia nemá takéto formálne procesy a veľa záleží na komunikácii medzi dlžníkom, poradcom a dotknutými veriteľmi. Reštrukturalizačný plán, ako výsledok procesu verejnej ale aj neverejnej preventívnej reštrukturalizácie, musí posúdiť a následne aj potvrdiť súd.

Reštrukturalizačný plán

Reštrukturalizačný plán dlžníka obsahuje najmä opatrenia, ktorých cieľom je odvrátiť úpadok dlžníka a zabezpečiť životaschopnosť podniku dlžníka. Ide najmä o reštrukturalizáciu záväzkov (odklad splatnosti, čiastočné odpustenie, zmena zabezpečenia), zmenu majetkovej alebo kapitálovej štruktúry, alebo reštrukturalizáciu ľudských zdrojov, či zmenu riadenia a kontroly dlžníka. V rámci reštrukturalizačného plánu je potrebné taktiež riešiť financovanie týchto opatrení.

Celý ozdravný (reštrukturalizačný) proces je síce formálne ukončený prijatím reštrukturalizačného plánu, avšak výsledok celého konania bude závisieť od toho, či sa na základe prijatého reštrukturalizačného plánu podarí odvrátiť hroziaci úpadok spoločnosti.

Výhody preventívnej reštrukturalizácie

Inštitút preventívnej reštrukturalizácie zahŕňa, podobne ako klasická reštrukturalizácia, aj dočasnú ochranu pred veriteľmi. Na rozdiel od formálnej reštrukturalizácie ide ale o oveľa flexibilnejší a rýchlejší proces. Preventívna reštrukturalizácia tiež prináša platformu na intenzívnu a efektívnu komunikáciu s veriteľmi, ktorá môže byť pri riešení úpadku rozhodujúca.